

با اینکه خیابان سرخس می تواند يك مسیر گردشگری جذاب باشد، اما در شمار میراث ناملموس قرار نگرفته است

راسته پیشه وران پیشین

سحر نیکو عقیده «آهنگر قدیمی سر چهار راه آهنگری دارد، حاجی آشنا مسگر قدیمی خیابان است که دستی هم در کار دارد، روغن گیری فاضلی را هم که همه می شناسد...» این نشانی ها را اجواد به ما می دهد. ساعت فروش جوان خیابان سرخس. همین که دوربین و قلم و کاغذ را دستمان می بیند جلومی آید و تمام کاسبان قدیمی را معرفی می کند تا مطمئن شود که به سراغ تک تکشان می رویم. جواد اولین کاسبی است که به محض ورودم به این خیابان با او هم کلام می شوم. او از آن کاسب های قدیمی سن و سال دار نیست که به دنبالش باشم اما گفت و گوبا او حس تعلقی را نمایان می کند که به جز پیرها، جوان ها هم به این خیابان دارند. اینجا شبیه بعضی بازار های شهر نیست که انگار گردسکون و بی خبری میانشان پاشیده باشند. اینجا هر فروشنده ای خودش را حلقه ای کوچک می داند از زنجیر محکم و حلقه در حلقه کاسبان همسایه اش در خیابان سرخس که یک سالی می شود که به شهدای فاطمیون تغییر نام داده است. قدمت، هویت و اصالت حتما دلیل هایی محکم برای اتصال این حلقه ها به یکدیگر هستند. این مشاغل سنتی هنوز که هنوز است از گذر سال ها زنده هستند و اگر کمی دقیق باشی و گوش تیز کنی می توانی صدای نفس کشیدنشان را بشنوی. صدای زنگوله های دام در قدیمی ترین نماد فروشی، صدای ضربات پتک آهنگران و....

با وجود عکس ها و گزارش های متعددی که از این خیابان تهیه شده، بسیاری از مشهدهای و حتی ساکنان مناطق هم جوار این خیابان را آن طور که باید و بشاید نمی شناسند. جایی که در ست در پایین پای حضرت و مجاورت حرف امام رضا^(ع) و مرز مشترک مناطق ۵ و ۶ شهری قرار دارد و می تواند گردشگران بسیاری را جذب کند اما غریبانه تر نسبت به گذشته به حیاتش ادامه می دهد.

اگر فرد
یا جامعه ای
بر خوردار از
پیشینه و هویت
است، با فراموشی
آن بخش هویتش
را هم از دست
می دهد

کمک به حفظ هویت

اما چرا باید پیشینه و گذشته یک خیابان قدیمی را حفظ کرد؟ حامد بخشی، جامعه شناس و عضو هیئت علمی گروه علوم اجتماعی جهاد دانشگاهی مشهد در پاسخ به این پرسش فقط از یک واژه نام می برد و آن هویت است. اینکه چرا باید در حفظ مشاغل قدیمی تلاش کرد در صورتی که دیگر کاربرد دیروز را ندارد؟ چرا باید به فکر پیشینه مشاغلی بود که با ورود تکنولوژی از گردونه مشاغل پر کاربرد خارج شده اند؟ او توضیح می دهد اگر فرد یا جامعه ای برخوردار از پیشینه است آن پیشینه بخش مهمی از هویتش را تشکیل می دهد و با فراموشی آن بخش، هویت هم از دست می رود و فراموش می شود. آن فرد و جامعه فراموش می کند که چه مسیری را طی کرده تا به اینجا رسیده است. پس حفظ این مشاغل سنتی در واقع کمک به حفظ هویت این خیابان و این محله و جامعه است. او رمز زنده نگه داشتن این مشاغل را ایجاد فضایی برای گردشگری می داند. چرا که اصلا حوزه گردشگری به دنبال چنین چیزی است. اینکه پیشینه و گذشته ای را به مردم نشان بدهد که کمتر دیده شده است و از این طریق درآمدی برای مشاغل سنتی ایجاد شود تا به حیات خود ادامه بدهند.

#میراث_ناملموس_شهری #خیابان_سرخس